

A szerkesztő lakása:

Rimaszombat, Főter. Ide intézendő a lap szellemi részét érdeklő minden közlemény és levelezés

Bélyegtelen levelet nem fogadunk el.

Kéziratot nem adunk vissza.

Az előfizetés díja.

Egész évre 8 korona
Fél évre 4 korona
Negyedévre 2 korona

Tanítóknak egész évre 4 kor.
fél évre 2 kor.
Egyes szám ára 20 fillér.

GÖMÖR-KISHONT.

VEGYES TARTALMU HETILAP.

MEGJELENIK MINDEN CSÜTÖRTÖKÖN.

Kiadó hivatal:

Rimaszombat, Pokorági-utca
1. szám a. a. könyvnyomdában.
— Ide intézendők a kiadóhivatal
illető előfizetés, hirdete-
mény, nyiltér és egyéb felszo-
lalások.

A hirdetés díja:

Egy háromhasábos petisior tér-
fogata 12 fillér.
Bélyegdí, minden beiktatás
után 60 fillér.

Nyiltér:

Egy sor 40 fillér.

Előfizetést elfogad a „Gömör-Kishont“ kiadóhivatala, nemkülönben minden hazai postahivatal, az előfizetés legzélszerűbben posta-utalvány útján eszközölhető. — **Hirdetést** csak a kiadóhivatal vesz fel.

Egy kulturtörténeti mozzanat.

Megyebizottságunknak a folyó hóban végbe-
ment közgyűlése alkalmat nyújtott megyénk egyik
jeles fiának arra, hogy egy, közművelődési szem-
pontból nagy horderejű eszmét pendítsen meg.
A közgyűlés más dik napján ugyanis megyebi-
zottságunknak egyik tagja, Hanvay Zoltán, e
széles látkörű, s magas szellemű európeér, a
Jókai jubileum ügyével kapcsolatban kiváló fon-
tosságú indítványt tett egy boldogult jelesünk:
Tompai Mihály nevét viselő megyei könyvtár lé-
tesítése, illetve alapjának megvetése tárgyában.
Azon irodalmi színvonalon álló szép beszéd, mely-
nek kapcsán közéletünknek ezen nagy alkotások-
ra hivatott, de — sajnos — visszavonult nemes
alakja az indítványt előterjesztette, önmagában
véve elegendő apológia a felvetett szép eszme
mellett. Ez okból mi felmentve érezzük magunk-
at attól, hogy az eszme megvalósítása érdeké-
ben ezuttal külön indokolással sorompóba
lépjünk. És pedig annyival inkább, mert megyei
tisztségelők karunk vezéralakja, Bornemisza
László alispán, ki mindenha meleg felkarolásban
részesített minden életrevaló s megyénk közéleté-
nek dicsőségére való eszmét, maga is lelkes
pártolója lévén az indítványba hozott terv meg-
valósításának: méltán remélhetjük, hogy a meg-
fontolás tárgyává tett kérdés megyénk közönsé-
géhez méltó megoldást fog nyerni.

Ezuttal tenát egyelőre a gyűlés ezen részére
kiterjedő bő tudósítást közlünk, megismertetvén
ilykép a nyilvánosságot a megyénk kulturtörté-
netében egykor mindenre számottevő mozza-
nat első stádiumával.

Hanvay Zoltán az indítványt a következő
beszéd kapcsán terjesztette elő:

„Tisztelt közgyűlés! Midőn több éves, nem egészen
önkéntes távollét után a réam nézve családi ünnepet
képező választási gyűlésen megjelentem — dacára
annak, hogy magam s eszmém e megyében már régen
nem bírnak árfolyammal; méltóztassék megengedni, hogy
e magas kulturális érdekű tárgynál rövid időre igénybe
vehessem a t. közgyűlés becses figyelmét.

Igen ritka eset az, hogy én itt alkalmatlankodjak
s ugyanazért méltóztassék megengedni, hogy, felszólalá-

som valódi tárgyát megelőzőleg, rövid visszpillantást
vehessenek a közelmúlt eseményeire.

A végét járó év utószaka sok kellemes nyugvópontot
nyújt a figyelmes szemlélőnek.

Egész sora a reformoknak s nemzeti ünnepeknek
táruel élénk.

Reám a legkellemesebb benyomást az gyakorolja,
hogy a politikai pártoknak már csaknem türhetlenné váltott
animositása egymás iránt csaknem teljesen megszűnt s a
csupán a durva munkát teljesítő napszámos tenyerén tisz-
teletreméltó érdesség legalább keztyűbe bujt.

A házassági jog rendezéséről szöfő törvényjavaslat
benyújtása kétségtelen örömmel tölthet el minden szabad-
elvű igazán magyar embert, annyival inkább, mivel az
gondosan kerül mindent, a mivel bárkinek valódi hiteltét
kellemetlenül érinthetné.

Nem esekélyebb vívmány a magyar királyi udvar-
tartásnak a viszonyokhoz mért újbóli berendezése s külö-
nös fontossággal bír ez a nemzet önállóságának manifes-
tálására, különösen kifelé.

Egy más reformtörekvés is indult meg több tör-
vényhatóság kebelében, a felső ház reformálásának köve-
telésében. En ezen kérdésben eleitől fogva azon álláspont-
ot foglaltam el, melyre a képviselőház is helyezkedett,
hogy t. i. ezen kérdés fejtegetésére se immiens szükség,
sem alkalmas idő jelenleg nincs. En értem azt, ha valaki
mint a néplétség tulságos imádója, az egykamara-rendszert
követeli. De, ha valaki a kétkamara-rendszer híve, s a
reformot az által akarja elérni, hogy a felsőház, legalább
jó részben, a törvényhatóságok által választott tagokból
álljon, annak indokai lehetnek nagyon tiszteletreméltók,
nagyon szabadelvűek, de bégy az illető komolyan nem
vetett számot sem a felsőház fogalmának lényegével, sem
speciális hazai viszonyainkkal s még kevésbé a nemze-
tiségi kérdéssel — az tény.

A nemzeti közvélemény kifejezést talál az időszi
választásokon alapuló képviselőházban. A választási rend-
szer összefüggésbe hozható a senatussal; de a főrendi
vagy felsőház már eo ipso involválja azt hogy tagjai —
igy vagy amugy — élethosszig tartó mandátummal
bírnak. A felsőháznak nem szabad magát a képviselőház
szabadelvé s kivihető kívánalmaival ellentétbe helyezni;
de midőn a szabadelvűség radicalismusa csap át — akkor
kötelessége a mérséklés szerepét hathatósan gyakorolnia
s ez valódi létalapja s létjoga. Ha már most ily eset
állana elő: mily uton gyakorolhassa a salus republicae
érdekében a mérséklés szerepét azon felső ház, mely a
választások alapján ugyanazon radieális uton jött létre,
mint a képviselőház? S vajjon szabad-e kockáztatni azt
egy tetszetős eszméért, hogy választások útján a nemze-
tiségi elem a felsőházba is bejusson?

En képzelhetek oly esetet, midőn bizonyos nemzeti
reformmal szemben a magas elérés ellenzéki állást foglal

el; hiszen fájdalom! áll az, hogy ezen magas testületnek
két gyökere van — itt és Rómában.

De a német közmondás azt tartja: „Blut ist ein
ganz besonderer Saft“, s ha áll ez, ugy még inkább
áll az, hogy az anyatej egy még különlegesebb nedű.
Elvégre mindenki előbb születik polgárnak s csak aztán
lesz paprá. Nem hiszem, mert nem tudok erre esetet,
hogy erről a magas elérés valaha megfélekedhessék s
hiszem, hogy belátva a nemzet s koronás királya egyet-
értését, az előzetes kísérletek sikertelensége után önként
lemond arról, hogy culturharezot idézzen fel.

En nem praetendálok privilégiumot a hazafiságra
egyetlen társadalmi osztálynak sem; de nem is zárhatom
abból ki egyiket sem. A legliberálisabb ember is kénytelen
beösmerni a conservatívabb elemek szükségét. Az
eszmék surlódása útján jön a helyes eredmény létre. A
nagy vagyon már természeténél fogva — minél több van
kockán — ovatosabb. Ma, még hála Istennek! e nagy
vagyon többsége főuraik kezén van; de egyuttal örö-
mmel constatalható, hogy főuraik többsége együtt érez a
nemzettel — s így nem látom át, miért foszthatnék meg
ezen egész osztály törvényhozói jogától?

Ha van — a mint van frisebb elemekre szükség,
ugy ezeket meglehet azon uton nyerni, hogy a közélet
terén kiváló érdemeket szerzett férfiak, mint párek, na-
gyobb számban — de ezt se korlátlanul, mert a korlátlan
páirschubban veszély rejlik — neveztesselek ki. A szüle-
tett főrendeknél azonban joggal megkövetelheti a nemzet,
hogy azok a születés s vagyoni census mellett a képzett-
ség qualificációjával is bírnak. Azonban a jelen időt
még e részben sem tartom magam részéről alkalmasnak
arra, hogy a reform megindíttassék.

A nemzet a közelmúltban nagy ünnepet ült —
honvédségünk huszonöt éves jubileumát. Fájdalmasan érin-
tetten ennél engem egy nagy mulasztás — hogy t. i. az
ünneplő municipiumok egyetlen egye sem emlékezett meg
arról, kinek e feltett kincs egyik legnagyobb alkotása
volt: Gróf Andrássy Gyuláról. Annál tapintatosabbnak
tartom azt, hogy a nemzet e nagy ünnepet a főparancs-
nok: József főherczeg személyében ülte meg. S itt ismét
egy örvendetes jelenséggel találkozunk, mint jelével az
idők teljességének. Valamennyi törvényhatóság — mintha
csak összebeszéltek volna — mint a „legmagyarabb“ fő-
herczeget ünnepelte a főparancsnokot. A nyelv géniuszának
félremagyarázhatatlan tanúsága szerint ez annyit
jelent, hogy ha József főherczeg a legmagyarabb, ugy
immár a többinek is legalább magyarnak is kell lennie.

Es most a nyelvről szólván, áttérek felszólalásom
tulajdonképeni tárgyára.

Órök igazság az, hogy nyelvében él a nemzet.
A nyelv azon sajátos medium, a mely által a
nemzet individualitása kiválik az összemérés közös
családjából.

T Á R C Z A.

Küzdés az élet . . .

Küzdés az élet — mondja sok ezer,
Ki még a szenvedést nem ismeri
S a Golgotára felmenőbe sem
Omolhatának vére cseppjei;
Kinek kezébe gunyoló serceg
Nádat királyi jelként nem adott
S igaz küzdelmében virág helyett
Tövisszűzért fejére nem kapott!

Küzdés az élet — mondja sok ezer,
Ki még a boldogságról álmodik,
Kinek hajóját nem paskolta még
Viharzó tenger sziklazátonyig;
De kit a sors haragja felkapott
Megharczolt vészes, vad hullámokon,
Ki údvre vágyva mindent elveszt
Az érzi csak mi kin a fájdalom!

Küzdés az élet mondja sok ezer,
Ki még a eselszövést nem ismeri
Es megcsalatra törbe nem jutott,
Melyet testvérvér rejtve font neki;
De kin a Judás álnok esőjka ég
Es nem talál itt egy igaz szívet,
Reménye annak összetörve rég,
Miként a roncs, melyet az ár kivet!

Küzdés az élet — mondja sok ezer,
Kinek bizalma száz veszély között,
Miként az égbe nyuló sziklaszál
Szilárdan áll és össze nem törött;
De hajh, kinek útján már nem ragyog
Bizalma lángoló tűzszlopa,
Órök Lüzdelmeken csak az halad
S nyugalmit nem találja meg soha!

Lévay Mihály.

Hogy maradtam én agglegény.

— Önéletrajz. —

Alászolgálja!

A nevem kérem Lányfalvi Gida. Ugy-e szép név!
De én nem szeretem s nem szerettem soha, mert nagyon
ellenkezik a természetemmel. Soha életemben sem sze-
rettem a lányokat és megis lányfalvynak kellett szület-
nem! Csak egy vigasztal, hogy nem az én hibám!

Hogy születtem agglegény vagyok s hogy e pályára
mekkora hivatottsággal bírok, bizonyítja már kora gyer-
mekségem is. Öt éves voltam, mikor a gölya egy kis
hugot hozott a házhoz. Elémbe tartották, hogy csokoljam
meg. Nem bírtam megtenni! Lány volt!

Agglegény is maradtam, pedig egy esetem majd
megbolygatta e szép állapotot.

Azt tetszik kérdezni, mi volt az az eset? Kicsit
ugyan röstellem a dolgot, de hát mégis elmondom, mert
hál' Istennek elég jól végződött.

— A princípálisomnak, már mint a szalók-kerek-
píróki járásbírói hivatal vezetőjének, az öreg járásbírónak
volt egy gyönyörű kis menyecske felesége. (ugy-e milyen
rosszul veszi ki magát ez a diéséret a számból?) aztán
tudja Isten — mert biz én nem tudom — hogy, hogy-
nem, de mikor ugy vaesorára voltam hívva, bele merem
nézni abba a mélységes szem íbe. Aztán egyszer azon
vettem magam észre, hogy baj van! Szívemben a sok
éven keresztül felhalmozódott puskapor attól a szikrázó
szemekéntől lángra lobbant!

— Gida, Gida! Nem szégyenled magad? Ezt a
gyöngöseséget nem tételeztem volna fel rólad. Egy asszony-
nak a szeméi úgy megzavartak? Szégyeld magad! Szé-
gyeld magad!

De hát hiába szégyeltem magamat, az a szerelem
csak nőttön nőtt s már-már csüggedni kezdtem, mikor
végre egy mentő gondolatom támadt: a férje vén, elszök-
tetem Amerikába!

Szeretem, hát mi akadályozna bennünket, hogy

egy pár legyünk? Nem hiszem, hogy sokat szabadkoznék,
mert a csere rá nézve nagyon előnyös lenne. En fiatal,
az ő férje pedig egy podagrás vén korhely. Ezzel hát
tisztaban voltam, mihelyt nyilatkozom neki, ő mindjárt
a nyakamba fog borulni és mi szökünk boldogan —
Amerikába!

Már előre elképzeltem magamnak amerikai paradí-
csomunkat. En kavé-gyarmatot vásárlók s majd ha nége-
reimmel egész napi mezei munka után haza térek, élém-
be fog röpülni, karjait nyakam köré fonja s érzelemtől
rezgő hangon suttogja fülembe: „Gida, Gidám! édes
Gidám! . . .

Elhatároztam s eselekedtem. A járásbíró ur a ka-
szinóban tarokkozott s én már hódító hadjáratra indultam.
Halkan belopódtam az ideál szobájába.

Egyszerre csak lépteket hallok. Szívem hevesebben
dobog: Ó az! Az angyali lélek! Tudja talán hogy jövők,
vagy valami titkos sejtélem sugta meg neki!

— „Ő jön!“ Mindjárt el is végezhetjük itt a sö-
tétben.

Hogy aztán mi történt, arra nem emlékszem egész
tisztán. Annyit tudok, hogy a várt angyal kezében esz-
mahuzóval nekem rohant, a hajamba kapott, képmet
összekarcolta, hátamon jártatta a eszimahuzót s nekem
ezeket mondja: „Hát te vén akasztófára való korhely, te
világesufja te! Ilyenkor jösz te haza? s egyre püfölt
angyali kezeivel, szeretett férje urának gondolván engem:
Romeóját!

— Boesánat nagysád. Nevem Lányfalvi Gida!
— Örülök a szerencsének — felelé a járásbíróé
— egy kis tévedés volt csak!

— Tévedés volt, de nem kiesiny! — viszonzám.
Haza rohantam, s másnap áthelyezésemet kértem.

Hát az angyalok is enyelegnek? Akkor angyal nél-
kül élem át az életet. Agglegény maradtam. V. J.

A nyelv kinese a tudományok terén megnyilatkozva — emeli a nemzetet magas kulturális pezsera;

a költői nyelv pedig magasabb eszméi s a közérkölesök mélyajánok emelése által teszi tulajdonképen az embert embeerré.

A nemzet nagy írói egyszerűsége annak látnokai. S ez nem frásis. Ha a bécsi nemzeti gárda ama nemzeti ifjai fel nem bízulnak, kérdés: volnánk-e ma oly magyarok, a milyenek vagyunk?

Rendszerint a leghazafiasabb korszaknak vannak a legnagyobb költői. Eldöntetlen e részben az oki és okozati viszony. S kérdés marad: azért volt-e a 40 es éveknél annyi nagy költője, mivel azon kor annyira hazafias volt — vagy azért lobogott-e a hazafiaság oly magasan, mivel egyszerre zengtek Vörösmarty, Petőfi, Arany, Tompa s Jókai?

És midőn aztán jött az elnyomás sötét korszaka, kik voltak ismét azok, kik nem hagyták végkép eleségedni a honfűlénatot, kik felbreszték bennünk a hitet a jövőben — nem-e ismét ama nagy írói gárda?

S a nemzet beösmerte azt, midőn az Académia, mint nyelvművelő társulat részére megteremtette annak ama fejedelmi tökéjét.

Lehetnek önk között, kik az én rajongásszerű érzelmeket az irodalom nagyjai iránt gyöngeségnek fogják tekinteni. Hiszen kétségtelen az, hogy azon körülmény, hogy Tompa volt az én mentorom, s hogy általa összeköttetésben állottam irodalmunk korypheusaival — nagy befolyással volt ifjuságom fogékony korszakában eszméköröm alakulására. De azért nem lenne igazuk — mert a nemzetek műveltségének egyik legeskalhatatlanabb fokmérője az, a mint nagy írókat megbecsülni bírják.

Van egy nemzet, a melytől a nagyságot elvitatni nem lehet — s ez az angol. Oly óriás kincsrejtő ez az irodalma, hogy valóban sajnálni kell azt, ki a nyelv nem ismerése folytán természetben nem élvezheti ezen kincsét. S e különben rideg nemzet annyira rajong nagy költői iránt, hogy az alkotmányon kívülálló hatalma folytán a mindenkor a nemzetet érző angol királyok is, a kit a közvélemény a legnagyobb költőnek előismer, párré teszik s udvari költői ezim mellett évenkénti magas tiszteletdíjjal tisztelik meg.

S hogy állunk nálunk? A nemzet az elnyomás korszakában gondoskodott a Garay árvákról és halhatlan Deák Ferenczünk buzdítására örökséget adott Vörösmarty árráinak. S azóta? Emléket állított a nemzet szívében Petőfi s Aranyak. S azóta? Van egy törzs a legsötétebb Afrikában, mely csak ötig bír számolni s azután már minden: „sok.” Ugy látszik, hogy nálunk már a három után következik: a „semmi.”

S én sajnos nélkülözök a miniszterelnök ur milienaris előterjesztésében egy eszmét: egy nemzeti alapítvány creálását, melynek kamatait huzná hazánk mindenkor elismert „poeta baccalaureatus”-a.

Azon esodának kellett megessnie, hogy egy nagy írónk megérje ötven éves írói jubileumát, hogy a nemzet szíve ismét megmozduljon.

Az önk iránt tartozó tisztelet ellen vétnek, ha Jókainak, mint szépíróink érdemeit felsorolnám. Elég annyi, hogy öt nemesak a Génusz esóköla születésekor homlokon, de a sors is oly kiváló kegyben részesíté, hogy ötven éves írói jubileuma alkalmával költői ere mitsem apadt. S kétségtelen az is, hogy a magyar genie diésőségének a művelt külföldön ő több elismerést szerzett, mint többi nagy íróink összesen. S e hármaz szempontból, midőn a nemzet őt megünnepli: önmagát díesóiti meg.

A nemzeti ünnep rendezői diszeret módon ugy contempáláták, hogy a jubilaris összes művei kiadásából a nagy költő az olesó díesóítottésen felül oly nemzeti tiszteletdíjban részesüljön, a mely gondtalanlaa tehesse aggera napjait.

E meglepő közönsége egyszer már határozott ez ügyben. Megvallom, nem tartottam e határozatot hozzá méltónak, mert nagyon érzett rajta az aviticus íz: vitam et sanguinem, sed avenam non!

Annál nagyobb örömmel járulok hozzá az állandó választmány jelen javaslatához, hogy e megye közönsége, megrendelvén a jubilaris kiadás egy példányát, hozzá járuljon a nagy író nemzeti tiszteletdíjához.

De még én itt megállapodni nem szeretnék.

Vannak t uraim! kik a megyéket cadavereknek nevezik. Ez igaz is, nem is. Ita mint administratorról van szó, magam is osztozom e felfogásban. Nines örök időkre szóló emberi intézmény; minden tuléli magát. De helyesen reformálva, e téren is hasznos szolgálatot tehetnek még a megyék a közügynek.

Ott azonban, hol a nemzeti közszellem, a szabadelvű haladás megnyilatkozásáról van szó, hogy ott a megyék nem cadaverek, de a nemzet összességének nagyon is értékes tagolatai, azt a közelmult is bebizonyította.

En, ki mióta gondolkozni bírek, mindig az állami közigazgatás törhetlen hive voltam: nem kevésbé követelem a megyék számára a maga helyén az autonómiát. Sőt azon véleményben vagyok, hogy a rendezéskor egészen új autonomikus hatáskörök s kötelességek fognak teremni.

Ilyen új s fontos térnek kell szerintem lennie a nemzeti cultura ügyének.

Ennek leghathatósabb segédeszközei a nyilvános közkönyvtárak.

Ugyanazért indítványozom:

Társait megelőzve vesse meg e megye közönsége a Jókai jubilaris kiadásának megszerzésével alapját Gömör-Kishont t. e. vármegye nyilvános közkönyvtárának.

Ennek gyarapítására fordítson évenként 400 o. m. é koronát, mely összegben a közigazgatást érdeklő műveken kívül a szépirodalom, történelem s természettudományok terén megjelenő kiválóbb művek lennének beszerzendők.

Ezen állandó kiadás fedeztessék az évenkénti meggazdálkodásokból eredő töké kamataiból, vagy a meny nyiben ez lehetséges nem lenne, egy legfeljebb 1/5 %-et tevő kulturális pótdoból.

Ezen könyvtár gondozásával bizassék meg mint nobile officiummal a megye mindenkori főjegyzője.

Ezen törvényhatósági nyilvános közkönyvtár viselje e megye halhatatlan fiának tiszteletére örök időkre a „Tompa Mihály-könyvtár” nevét.

Midőn jelen felszólalással egyuttal e tiszteletreméltó teremtel s önökötől örök bucsut vennék, indítványomat becses figyelmükbe ajánlom.

Főispán sajnálkozását fejezi ki a fölött, hogy

miután ez indítvány az állandó választmánynak bejelentve nem volt — azt bár méltányolja — tárgyalás alá nem bocsáthatja.

Szentiványi Árpád nines egy véleményen a főispánnal. Ő a tárgyalásnak akadályát nem látja, mivel az indítvány a Jókai-ügyből kifolyó pótdob. De elvileg szavaz ellene, mivel az politizálásra vezetne. Ő, p. o. mindjárt indítványozná a Kossuth műveinek megszerzését. Ezért az indítvány ellen szavaz.

Hanvay Zoltán. Figyelmezteti előtte szólót a tévedésre. Nem volt szándéka politikát esimálni s azt tartja, hogy kulturális kérdéshez a politikai pártállásnak semmi köze ninesen. Felszólaló ur bizonyosan nem hallgatta meg az indítványt figyelmesen. Ott világosan az van mondva: „a közigazgatást érdeklő műveken felül szerzettessék be a szépirodalom, történelem s a természettudományok terén megjelenő kiválóbb művek. Óvást tesz az ellen, hogy Kossuth munkái bárki által is ne tekintessenek a történelem legkiválóbb műveinek s így azoknak bizonyosan ott lesz a helyük. Szóló nem szóló Jókairól mint politikusról, ha erről szólt volna, ugy legfeljebb arról tett volna panaszt, hogy e nagy szellem a politikával forgasolja el más téren, kincset érő munkásságát tehát felszólaló ur, hogy legalább e fenn nem forogható indokból ne szavazzon az indítvány ellen.

Alispán a tárgyalhatóság kérdésében Szentiványival tart; de nem abban, hogy az indítványnak politikai színezete vagy consequentiái volnának. Melegen pártolja azt elvileg — de, miután esetleg pótdobról van benne szó, kéri azt sokszorosítva a jövő közgyűlésre kitzüzni.

Hanvay Zoltán: beismervé az alispán helyes elvi álláspontját, meg lévén nyugtatva az által, hogy az alispán magáévá tevén az eszmét — az el nem alszik — miután többé gyűlésen jelen nem lesz, visszavonja indítványát; minek ellenében az alispán felszólalót ettől elállni kérve, s indítványozó ebbe bolenyugodva, az indítvány sokszorosítása s a jövő közgyűlésre való kitzüzése határozatba ment.

És most még röviden néhány szót. Mi, kik a valódi tehetség és az igazi érdem előtt mindenkor meghajoltunk, nem titkolhatjuk el, hogy a megye közéletére nézve Hanvay Zoltán végleges visszavonulását felettébb érzékeny veszteségnek tartanók, s meg vagyunk arról győződve, hogy e véleményben megyénk vezérferfiainak tulnyomó nagy intelligens többsége velünk tart. Részünkről tehát nem tekintjük e kitünő tehetség elhatározását véglegesnek és bizton reméljük, hogy az annak megváltoztatására kezdeményezendő — szerintünk elmaradhatlan — nagyobb szabású akciót a közügyeknek ujra visszahozdítandja.

Jókaiért.

Magyarország magyarúl érző lakossága olyan ünnepelest készúl rendezni 1894. év január hó 6-ik napján, mely nemesak nálunk, de egész Európa közművelődési történetében páratlanul állandó.

Egy felszázad óta szakadatlanul, jó- és balszerencsében sikerrel, diésőséggel működő írói munkásságnak mutatja be őszinte hódolatát azon nagy elme előtt, melyet nekünk a Gondviselés Jókaiján ajándékozott.

Minden nemzet életretelőségének adja bizonyítékát, ha nagyjai homlokára az elismerés hervadhatlan virágaiól fon koszorút. De a magyar nemzetnek — multja küzdelmeire emlékezve — százszoros oka van — egyetlen alkalmat sem mulasztani el — arra, hogy az utódok előtt maradó bizonyoságot tegyen arról, miszerint a nemzeti szellem ápolását és fejlesztését olyan tényezőnek tekinti, mely biztos alapját képezi jövőnknek.

E tényezőnek hatalomra növelésén Jókai ötven év óta fáradozik, s hogy minő sikerrel, arról mostani általános ünnepeletése tesz majd hü tanúságot.

Mert a hírlapok közlései szerint bizonyos, hogy ez ünneplés országszerte méltó lesz a „magyar” névhez, méltó Jókai Mór írói diésőségéhez s kétségtelen immár, hogy városunk közönsége sem marad el ez ünnepeletről, legfeljebb csak ennek terjedelméről nem bírnk tudomásul, de reméljük városunk képviselőtestülete és a többi hatóságok tagjainak hazafias érzületétől, hogy erre nézve maguk részéről szivesen megtesznek mindent, ha kell, még áldozat árán is.

De ha e tekintetben esalódnánk — ami nem valószínű — feltétlenül hisszük, hogy városunk áldozatra ugy, mint telkesedésre kész nagy közönsége tudni fogja, miként adjon szemmel láthatólag külső kifejezést is a feletti örömteljes érzelmének, hogy hazánknek legnagyobb regényírója megérhette ötven éves jubileumát. Hiszük ezt annál inkább, mert városunk díszpolgáraként lett neve nálunk is megörökítve.

E hitben kérjük fel városunk közönségét arra, hogy 1894. év január 6-ik napján házait s a középületeket öltöztesse lobogó díszbe, estve pedig világlítsa ki lakása, nyilvános épületei, üzlete ablakait, ugy, amint telheti, egyszerűen avagy gazdagon, de mindenki tehetsége szerint.

Nem a kivilágítás káprázatában, de az egyes egyének rokonszenve együttés jelenék nyilvánításában keresük azon fényt, mely mindányunk számára külsőleg is tündöklővé teheti ünneplésünkét.

Amit készségesen megteszünk hivatalos felszólításra, azt megtehetjük, meg kell tennünk önmagunktól és — — — Jókaiért is.

1894.

Kitt . . . katt . . . kitt . . . katt . . . Néhány percz még s az óramű fehér lapján a mutatóvessző túlhaladja a 12-öt. S eltűnt az ó-év, hogy átadja székét az ujnak. De vajjon uj-e?

Hiszen ezt a felosztást csupán véges ember elméje gondolta ki, habár a természet tüneményeinek megfigyelésével az időnek nines határa, ninesen vége, sem kezdete; benne egy év csak annyi, mint egy percz s egy percz annyi mint egy év. Ezer esztendő csupán annyi, mint a tegnapiak ő elmúlása.

Isten veled ó-év örömeiddel, bánattal! Amazokért

kedvesen emlékezzünk rád. — Emezekért nem teszünk szemrehányást. Hiszen tudjuk: a derűt boru követi s megfordítva.

Igen! Adtál nekünk szelid örömeket, de hoztál reánk bubánatot is. Hja ez így megy! „Tündér szerencsénk kénye hány-vet. játszva emel s mosolyogva ver le!” Örülünk, búsulunk. Amaz életelevenséget ad, fölmelegszál, ez esüggesztőleg hat érző szívünkre.

Volt részünk mindenik kedélyállapotban. Vigadtunk az élet apróbb örömeiben, keseregünk kedvesünk halálán. Isten veled 93! Isten veled!

Üdvözlünk 94! Hozott a jó ég! De vajjon hoztál-e vigaszt fájó sebünkre? Fogsz-e mosolyt fakasztani ajkunkon, hogy örüljünk az életnek és feledjü! a keseregést? Ki tudja ki tudja?!

„Mit hozál ma vándor szellem, hogy holnapra föl-emeljen?”

Az időnek e mesgyéjén magába száll a gondolkozó lélek s ezer baja, ezer gondja középette is szeretet viszagondolni a multa és óhaját bepillantani a jövőbe!

Amazt telheti, ezt nem!

Ki visszatekint a mult napjaira, okulást szerzhet a jövőre s tapasztalattal gazdagon törekszik életmódját ahhoz k pest változtatni, ha nem akar rabja lenni a rosszabb megszokásának!

„Hej, ha én ezt előre tudom — véli magában sok fő — másképen eselekszem!” De bölcsen intézték azt az égiek, hogy előlünk sürü fátvohal fedték el a jövőt.

A jövőbe akarsz nézni? Tekints vissza multadra s vonj következtetést a jelenre, meríts tanulságot a történetekre, de ne kutasd az ezután leendő, „a jövődönnek sivatag homályát bízd az istenség vezető kezére s élj az idővel!”

Mulik az idő, telnek a napok! Mindennap vénebbek leszünk, mindennap közeledünk a sir felé. Helyet adunk az utánunk jövőeknek, hogy majd ők is hasonlóké eselekedjenek. Folytonos körforgás a természetben. De azért semmi sem új a nap alatt, minden csak a régi mederben folydogál.

S habár mindnyájunknak ez a sorsa s habár tudjuk is, hogy örökös esere, unos antalan változás van a természetben, mégis rosszul esik szívünkre az a megmáshíthatatlan igazság: ha születünk, meg is kell halnunk!

Halál! Te ijesztő rém-alak! Enyészet! Te sorvasztó és megsemmisítő fogalom! Mulandóság! Te mindenkivel közös, — azért vigasztaló elvont eszme, jöhetek, (Minél később! Korrektor.) nem félek tőletek! Nem találtak készületlen, igyeksem ugy élni, hogy teljessem itt lenni tisztemet, a nekem jutott helyet híven betöltssem s tiszta öntudattal hajtsam le majdan fejemet a mély álmra. És megjelenek egykoron a számadás napján és nem fogok rettegni attól, hogy számadásomat „megrovanesolja” főfő előljáróm, az égi király részrehajlatlan tanácsosa, az Üdvözítő, ki ül ott fenn az Ur jobbján . . .

Jövel tehát új év, 1894 tiszta lapjaiddal: „tartozik”, „követel”, „bevétel”, „kiadás” rubrikáiddal! S inkább előbbi rovataid teljenek meg véges napjaidban és zárjunk le kedvezően téged most még be nem irt lapjaid betöltte után, jó reményel biztató 1894 év!

Adjon Isten mindenkinek minden jót ez új esztendőben!

Magyar Bendeguz.

Előfizetési felhívás.

A „GÖMÖR-KISHONT” a küszöbön levő új esztendővel pályafutásának tizenötödik esztendejébe lép. Midőn ez alkalomból lapunkra új előfizetést nyitunk, bizvást fölöslegesnek tarthatjuk a lap irányát és céljait tüzetesen fejtegetni azon nagy és intelligens olvasóközönség előtt, mely lapunknak mindenha hűségese támogatója volt. Ezután is, ugy mint eddig, vezérszövevényünk a közérdek, buzgó törekvésünk a közügynek önzetlen és odaadó szolgálatá leend, melynek munkásságunkat, minden egyéni és osztályérdek mellözésével, teljes igazságszeretettel és pártatlansággal szentelendjük. Megyénk egész értelmiségének a legsúlyosabb körülmények között is rendületlen pártfogása lapunk létjogát fényesen igazolván, lapunkat bármely oldalról jövő esetleges ellenséges áramlattal szemben fentartani erkölcsi kötelességünknek ismerjük. E kötelesség czéltudatos teljesítéséhez lapunk barátainak nagybecsű szellemi és anyagi támogatását bizalommal várva, tisztelettel felkérjük lapunk előfizetőit az előfizetése megújítására.

A „Gömör-Kishont” előfizetési feltételei:
Egész évre 4 frt.
Fél évre 2 frt.
Negyed évre 1 frt.
Tanítóknak egész évre 2 frt.

A „Gömör-Kishont” szerkesztősége és kiadó hivatala.

Hirek és vegyesek.

Még egy pásztorlevél. Gömör megye a pásztorleveleknek igazi dus termőföle. Rövid időközben a harmadik pásztorlevelet bocsátotta ki Rozsnyó nagytudományú ősz püspöke az átkos kormány liberalizmusának ellensúlyozására. A legutóbbi, a karácsonyi ünnepekre megjelent körlevél egyáltalán nem marad hátra az eddigiéknél, sőt a mi a kifejezések erejét illeti, messze túlhaladja azokat, amennyiben a liberalizmust „ánításokon és hazugságokon elősködő, hazug, lágyvelejtű” s ehhez hasonló jelzőkkel illeti. Egyik országos lap, vezérezikkezeve a körlevélről, részletesen foglalkozik annak tartalmával s arra a conclusióra jut, hogy a pásztorlevél „megmarad egyedül álló és intő példának arra, hogy miként ne irjanak és ne prédikáljanak keresztény apostolok a béke és a szeretet ünnepeinek előestéjén.

A rimaszombati kath. olvasókör karácsonyfája. Folyó hó 23-én a delutáni órákban magasztos ünnepelet folyt le az egylet helyiségében. Nevezett alkalommal, az egylet helyiségében „az özvegyek és árvák felségelésére” elhelyezett persely és a jószívű adakozók könyöradományai lettek kiosztva az elnökségnél jelentkezett és a választmány által segélyezésre ajánlott három özvegy, és három család árvái közt, kik részint pénzsegélyben részesültek, részint ruha- és ételneműeket kaptak. Tiszt Politek Rezső ur emelkedett hangon beszélt magyarazta és fejtette ki a szép számban megjelent egyleti tagok előtt is az ünnepelet jelentőségét, mire azután a kiosztá-

sok következtek. A segélyezettek nevében egy árva kis leány mondott köszönetet az egyesület jóindulatáért.

Az ajnácskői Tourista egyesület karácsonyfaja. Vettük a következő sorokat: Van nekünk egy szűk körű kis egyesületünk, mely a múlt nyáron alakult s melyről a világ még mit sem tud, s melynek egyik nemes intenciója a jótékonyág gyakorlása. Az egyesület pénztárnoka Boness Emma kisasszony egy művészi kivitelű „hazi áldást” készített kísorsolásra, ennek jóvedelmét pedig felajánlotta az ajnácskői szegény gyermekek karácsonyi felruházására. A karácsonyfát Sarlay Pálné állította fel, megrakva azt a gyermekek előtt oly kedves aranyos dió, alma, körte és mézeskalácsal. Én a ki e sorokat írom, néma bámulója voltam annak az örömnök a melyet ez a karácsonyfajta a szegény gyermekeknek okozott. Hogy fázott némelyik, milyen halvány beesett arczocskával jött be a legtöbbje ennek a gyermek seregnek, — de mindenik kipirult arczal és boldog mosollyal, hóna alatt szorongatva vitte el a meleg téli ruhát s kötöskéjében a szép aranyos diót, almát, körteket. — Nem hallgathatom el ez uttal azt sem, hogy Sarlay Pálné egész családjával, és különösen Boness Emma és Indra Carolin kisasszonyok a jótékonyág legszebb példáját nyújtották akkor, midőn nem sajnálva időt és nyugalmat, a 24 gyermek számára saját kezűleg varrták meg a szükséges ruhákat. Magáról az egyesület most csak röviden annyit írhatok, hogy alapító tagjai közé tartozik: Fenyvessy Ferencz, orsz. képviselő, özv. Latinovits Béláné és Néger Agoston kerezi apát; — továbbá hogy a Tompa-szobor javára egy Emlék-albumot szándékozik kiadni Heidin.

Farsang. A küszöbön levő farsang időtartamra nézve ugyan rövid, de annál élvezetesebbnek ígérkezik. Nem számítva a kocsolya-egyesület javára folyó hó 31-én rendezendő s ez idén a résztvevők igen nagy száma folytán föltöbb sikerültnek remélhető tea-estélyt, máris három nagyszabású táncestély van kilátásban. Az első a gömörmezei atletikai-club elite-bálja, melynek rendező-bizottsága Fáy István elnöke alatt a club összes tagjából fog állni; a második a helybeli jótékony nőegyesületnek sorsjátékkal kapcsolatos táncestélye, melynek rendező-bizottsága Bornemisza Elemér elnöke alatt már szintén megalakult; a harmadik a polgári olvasókör táncestélye, melynek bizottsági elnöke Felldy Ferencz. A házibizottságok összeállítása mindezen világnak szép sikerének biztos zálogát képezi.

Betiltott pánszláv gyűlés. A tiszolzei pánszlávok és elvtársaik ünnepe másodnapjára, folyó hó 26-ára nagyszabású pánszláv gyűlés megtartását terveztek, mely természetesen megfelelő ürügy alatt, demonstráció lett volna a magyar államcsíny ellen. A nyustyai járás erélyes főszolgabírója, okulva a múltban megtartott hasonló gyűlés eredményéből, a gyűlés megtartását — egész helyesen — egyszerűen betiltotta, megvonván ekkép az alkalmat néhány pánszláv szájhőstől arra, hogy népbetűtő és lázító expectoratiókat világgá bocsáthassák.

Műkedvelői előadások. A tiszolzei magyar kaszinó alapítókéje gyarapítására f. hó 31-én táncestélyvel egybekötött műkedvelői előadás lesz Tiszolzei. Színr kerül két kitünő vígjáték: „Cox és Box” és a „Közügyek.” — Tornalyán ugyancsak f. hó 31-én műkedvelői előadással és táncvizsgálommal egybekötött Sylvester-estélyt rendez a Kossuth-asztaltársaság. Az estély tiszta jóvedelméből szegény iskolás gyermekek fognak felruháztatni.

A „Hazánk” Dr. Bernát István, lapunk volt tulajdonosa szerkesztésében megjelenő politikai napilap, karácsonyi első számából itélve, a magyar hírlapirodalom legnagyobb szabású közlönyének ígérkezik. Az eddigi számokra közelebb visszatérünk; ezuttal egyelőre szívesen hívjuk fel megyénk független gondolkodású lapolvasó közönségének figyelmét az új lapra, melynek előfizetési ára aránylag igen olcsó; egész évre 14 frt, félévre 7 frt és negyedévre 3 frt 50 kr.

A közönség köréből. *)

Tokintetes Szerkesztő ur!

Egy helybeli hetilap múlt vasárnapi számában, a nőegyesület karácsonyfajta-nyomképének leírásával kapcsolatban, qualifiéalhatlan támadás jelent meg a helybeli róm. kath. és az ág. ev. egyházak igen tisztelt lelkészei ellen. Alulírottak kik tüzetesen ismerik azon nyomatekos okokat, melyek miatt a lelkész urak az ünnepeken ezuttal részt nem vehettek, ama személyeskedő támadást az igazság és a józanság nevében ezennel visszautasítjuk. Részünkről leginkább sajnálunk, ha eme támadásnak a nőegyesület áldásos és közhasznú intézménye, mely a kirohánástól bizonyára teljesen távol áll, vallaná általa nem érdemelt kárát.

E sorok szíves közlését kérve maradtunk

Rimaszombat, 1893. december hó 27-én.

Kiváló tisztelettel

A róm. katolikus és az ágost. evangélikus egyházközségek több tagja.

*) E rovathoz közérdekű felszólalásokat díjtalanul közlünk. Szerk.

Közgazdaság.

A gyümölcs szedése és eltartása.

A gyümölcsöt akkor kell leszedni, ha már teljesen kifejtett és megérett; ennek jele az, hogy az alma és körte szára könnyen leválik a fájáról, a csontár-gyümölcsnek pedig sárga husa van. A nyári gyümölcsöt azonban az érés előtt mintegy nyolcz nappal kell leszedni és utánérés végett száraz és világos helyre kell rakni. Ha az ily gyümölcsöket teljes érésig hagyjuk a fán, elvesztik aromikus ízüket és értéküket. Ezenkívül a befőzésre szánt többi gyümölcsöket is éretlen vagy fél-érett állapotban kell leszednünk. Így kell bánnunk p. o. a szilvával, kajszibarackkal, mirabellával és reinceklauddal, ezeknek nem kell beérettülnök, ha befőzésre szánjuk, hanem még kemény állapotban szedjük le őket. Ez áll azon csontár-gyümölcsökre is, melyeket messzire akarunk szállítani, mert az ily gyümölcsök érett állapotban a tovashállításra nem alkalmasak. Az őszi és téli gyümölcsöket akkor szedjük le, ha teljesen ki vannak fejlődve és könnyen leszakadnak. Különösen a késői téli körtére nagyon kell ügyelnünk, hogy ezt akkor szedjük le, mikor a fa még részben lombos, ha soká hagyjuk a fán, jóságából veszít. A téli gyümölcs csak lassan szokott megéredni, annyira, hogy élvezhető legyen. Ezeket ova-

tosan kézzel kell leszedni, hogy szépek maradjanak és fűtésfoltot ne kapjanak. Ajánlatos, ha a szedést verőfényes, száraz időben hajtjuk végre. Ha nedves időben szedünk, a gyümölcs nem fogja magát jól tartani. Az aszalásra szánt szilvát különösen soká kell hagynunk a fán. Ennek nem árt a megránczosodás sem, sőt a minősége csak javul általa. A gyümölcs leszedése a felhasználás céljához képest különbözőleg történik. Az eltételre vagy szállításra szánt gyümölcsöt föltétlenül kézzel szedjük le míg a más célra szántakat lerázzuk. Az eltartásra szánt gyümölcs kézzel való szedését nem szükség bővebben megokolnunk, ezeknek nem szabad megsérülnök, pedig, ha megrázzuk a fát, akkor a héja sok helyen megsérül, husa összezsuzódik, az üti helyek után megbarnulnak, mik a rothadásnak előpostái. Az ily gyümölcsök természetesen nem állanak el sokáig s ép azért lehetőleg hamar felhasználandók. A szedésnél óvatosan kell eljárni, nehogy megsértsük a fát, a mi pedig hamar bekövetkezik, ha éretlenül tépjük le a gyümölcsöt, mert ez nehezen jön le fájáról. Tapasztalatlan emberek sok kárt csinálnak az ilyen munkával. Ha letépjük a gyümölcsöt az ágakat is, ez által a jövő termést rontjuk meg némi részben. Az aszalásra vagy almabornak szánt gyümölcsöt rendszerint lerázzuk. Ez a munka kevesebb időt igényel, mint a kézzel való szedgetés. A rázásnál is vigyáznunk kell azonban arra, hogy a fa meg ne sérüljön. Husángokkal azonban sohasem szabad leverni a gyümölcsöt, mert ez által még több kárt tehetünk a fán, mint a gondatlan szedéssel.

Mindenkor vigyáznunk kell arra, hogy a lerázott gyümölcs lehetőleg hamar felhasználtsék, mert annak soknemű megsértése után csakhamar beáll a rothadás, ezenkívül a földre hullott gyümölcs sok zennyet szed magára. Ép azért ajánlatos, ha a gyümölcsöt, miből bort készítenk, az összezsuzás előtt megmossuk. Hogy azonban a gyümölcsöt lehetőleg megóvjuk mind a piszoktól, mind az összezsuzódástól e célra következő eljárást ajánljuk: a lerázandó fa alá karókra akasztott ponyvát feszítünk; annak egyik szélét mélyebbre eresztjük, hogy a lerázott gyümölcs a ponyváról egyenesen a kosárba hulljon, mit egyenesen a szekérre üríthetünk ki. Vagy azzal is ugyanezt a célt érjük el, ha a lerázandó fa alá szalmát rázunk és pedig lehetőleg vastag rétegben. Az aszalt gyümölcsöt szintén a magától lehullott, vagy lerázott gyümölcsből készítjük. Minthogy azonban ez által a gyümölcs megsérül, ebből nem is készülhet finom aszalt gyümölcs. Finom aszaltat csak úgy állíthatunk elő, ha a gyümölcsöt kíméletesen szedjük le, vagy ha mégis lerázzuk, a fentebb ajánlott kiegészítő módot alkalmazzuk.

Hosszabb eltartásra leginkább a téli gyümölcs és a keményhéjú gyümölcs ajánlatos. Az eltett gyümölcstől megkivánjuk, hogy az ne rothadjon könnyen és megtartsa ízét. Az előbbi célhoz megkivánjuk, hogy a

gyümölcspéldányok teljesen épek legyenek; ép azért mielőtt a lerakó helyre tennök, gondosan át kell vizsgálnunk őket és mindazon példányokat, mik csak részben is meg vannak sérülve, el kell távolítanunk. Hasonlóképen azután is többször át kell vizsgálnunk őket s a rothadásnak indultakat el kell távolítanunk. Az eltartás módjától is sok függ arra nézve, hogy a gyümölcs megtartsa ízét és épségét. Szükséges t. i. hogy a hely, hová a gyümölcsöt elrakjuk, lehetőleg tiszta és egészséges levegőjű legyen. Kellően szagú tárgyak eltávolítandók onnan, hasonlóképpen ne legyen a gyümölcsös kamara vagy pince dohos vagy nedves, mivel különben rosz ízűvé lesz a gyümölcs. Az eltartás lényeges kelléke a tiszta, egészséges levegő. Ügyelni kell tehát arra, hogy a kérdéses helyiség könnyen szellőztethető legyen, a szellőztetést azonban tiszta, száraz időben teljesítsük. Ne legyen a helyiség továbbá nedves sem, nedves, dohos levegőben kifejlődik a gomba és okává lesz a gyümölcs nagymérvű rothadásának. Vigyáznunk kell arra is, hogy a helyiségnek meglehetősen alacsony hőmérséke legyen. Négy-öt Celsius szerinti melege legjobb a gyümölcsnek és ilyen hőmérsék mellett soká elállnak és jól megmaradnak. Nagy melegben hamar bekövetkezik az érés; ha pedig az érés bekövetkezett, akkor a gyümölcs napról-napra értéktelenebbé válik, elveszti aromikus ízét és jó kinézését. Az egyenletes alacsony hőmérsék legfontosabb feltétele a gyümölcs eltartásának a helyiség továbbá ne legyen igen világos. A fény gyorsítja az érést, míg sötét helyen megtartja zamátját és üdőségét. Nagyon hideg időben be kell takarnunk tagyás ellen a gyümölcsöt.

Az elmondottakból kivehető, hogy milyen helyiség kell a gyümölcs eltartásához. Legyen az száraz hűvös pince, vagy fagymentes kamara, a mely északnak fekszik és egyenletes hőmérsékű. A gyümölcs elrakása előtt a helyiséget jól ki kell tisztítani és szellőztetni. Így kell elbánnunk amaz állványokkal is, mikre a gyümölcsöt rakjuk. Ajánlatos, ha a gyümölcsös kamarában darabka kénvirágot égetünk el a gyümölcs elhelyezése előtt. Ez által megakadályozzuk a gomba képződést és biztosítjuk a gyümölcs épségét. Finom aszalt gyümölcsöket egyenként rakjuk az állványra, ugy azonban, hogy azok egymást ne érintsék. A gazdasági gyümölcsöt vastag rétegekben rakhatjuk egymásra, kemény és értéktelen gyümölcs kupaczkokba is elvermelhető, ezeknek alját és oldalát azonban előzőleg szalmával kell kibélelnünk. A gyümölcs 50 centiméter magas kupaczkokba rakandó és 40 centiméter vastag földréteggel fedendő be. Ha nedves pincében kell leraknunk gyümölcsünket, ajánlatos tisztítatlan khlorkalit kell oda tennünk. Ennek megvan az a tulajdonsága, hogy a nedvességet magába szedi.

Némethöl: R. Gy.

Felelős szerkesztő: Dr. KÁRMÁN ZOLTÁN.

Kiadó lakás.

Tanásfalán egy ur lakás, u. m. öt szoba, konyha, kamra, két nagy száraz pince, nagy virágos udvar, kert, — mely számtalan nemesfajú szőlő és gyümölcsfával van beültetve, — fásszin, istálló, azonkívül az udvaron egy különálló nagy szoba, 1894. év május hó 1-től bérbe vehető, esetleg örök áron is eladó. — Utbaigazítást nyerhetni e lap kiadóhivatalában.

A Kossuth-utca 2-ik sz. alatti házban

két lakosztály

külön-külön vagy együtt is azonnal bérbe kiadó. — Értekezhetni a tulajdonos Samarjay Jánossal.

Kiadó lakás.

Rimaszombatban, Losonezi-utca 51-ik sz. a. 1894. évi május hó 1-re négy szobából álló lakás előszoba, konyha, éléskamra, pince, padlás és fa-tartóval együtt haszonbérbe kiadó.

Bővebb értesítést ad ugyanott a tulajdonos

3—3

Trajtler Samuel.

Löfkovics Lipót árúházában nagy árendemény.

Leszállított árak.

Van szerencsém a nagyérdemű közönség szives tudomására hozni, hogy e hó 20-ától kezdve az idény előhaldottsága miatt üzletemben az összes téli árakat

25% árendeménnyel elárusítás alá bocsátom,

ugymint:

karmantyúk, boák, gallérok, téli harisnyák, keztyűk,

női- és férfi posztó czipők,

botosok bőrrel vagy a nélkül,

Jäger női- és férfi alsó ruhák, női alsó-szoknyák, blúzok.

Gyermekruhák: leány- vagy fiuk részére

feiöltök, kabátok nők- és gyermekek részére.

Legnagyobb raktár

ujévi ajándékoknak

megfelelő cikkekben.

Kérem a n. é. közönséget ezen kedvező alkalmat el nem mulasztani,

teljes tisztelettel:

LÖFKOVICS LIPÓT.

Löfkovics Lipót árúházában nagy árendemény.

Löfkovics Lipót árúházában nagy árendemény.

Löfkovics Lipót árúházában nagy árendemény.

Hirdetmény.

6036. szám. — A rimaszombati kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság közölni teszi, hogy a **magy. kir. kincstár** végrehajthatóknak **Tóth Márton, Borbála és Katalin** végrehajtást szenvedő elleni 39 frt 49 kr. adókövetelés és járulékaik iránti végrehajtási ügyében a rimaszombati kir. törvényszék területén lévő Alsó-Balog községben fekvő az alsó-balogi 81. sztkjben foglalt Tóth Borbála, Márton és Katalin nevében álló 237. 238. 239. 591. 592. 1853. hrsz. és 38. számú házra az árverést 364 frtban ezennel megállapított kikiáltási árban elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az **1894. évi január hó 9-ik** napján délelőtti 10 órakor Alsó-Balog községben a bíró házában megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladatni fognak.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át vagyis 36 frt 40 krt készpénzben, vagy az 1881. LX. törvény-cikk 42. §-ában jelzett árfo-lyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333-ik szám alatt kelt igazságügyminiszteri rendelet 8-ik §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881-ik LX-ik t.-cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezésétől kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Rimaszombat, 1893. évi nov. hó 11-én.

A rimaszombati kir. törvényszék mint tkönyvi hatóság.

Altdorffer, kir. tszéki bíró

BUDAPESTI HIRLAP.

Előfizetésre

hívjuk fel tisztelettel a n. é. olvasó közönséget a

BUDAPESTI HIRLAP

1894-ik évfolyamára (XIV. évfolyam.)

Az újságszámítás egyik főfeladata: a közönség helyes, gyors s pontos értesítése. Még száz éve sincs annak, hogy a magyar sajtó csak a Belsőből kapott legmagasabb engedéllyel vehetett tudomást a külföld eseményeiről, így is csak hetek múlva. Ma huszonnégy óra sem múlhat el, hogy a közönséget ne értesítsük nemcsak hazánk, hanem az egész világ nevezetesebb eseményeiről Távirat, telefon, éber levelező a világ mind a négy tájkáról s az ország minden népesebb pontjáról hírt adnak mindarról, a mi igényt tarthat a művelt ember érdeklődésére. Tudósításaink e rengetegből kiválókatni és megrostálni, ügyesen és tetszetősen feldolgozni azt, a mi a közönségre növe szükséges, hasznos és érdekes: ebben a Budapesti Hirlap fennállása óta eddig utól nem ért példaadással járt elől, mert szerkesztőségünk az a meggyőződés vezeti munkájában, hogy a közönség semmit sem várhat el annyira újságjától, mint azt, hogy pontosan, megbízhatóan és lelkiismeretesen legyen tájékoztatva. Ez a közönség igazi anyagi és közművelődési érdeke, ez a mai zsurnalisztika fejlődési iránya.

Ott pedig, nevezetesen azokban a rovatokban, a hol magának a Budapesti Hirlap-nak a véleménye, ítélete, iránya, karaktere, egyszóval egyénisége nyilatkozik meg, tizen-négy évi tapasztalás után már mindenki tudja, hogy mit várhat a Budapesti Hirlap-tól.

Az előfizetési feltételek a következők:

Egy hónapra frt 1-20 Félévre frt 7-
Negyedévre frt 3-50 Egész évre frt 14-
A fő- és székváros területén házhoz hozva, vidéken a postával expedálva.

Videkről legcélszerűbb a postautalványon való előfizetés. Cím:

BUDAPESTI HIRLAP kiadóhivatala,

BUDAPESTEN,

VIII. kerület: Rökk Szilárd-utca 4. sz.

József-körút 5. sz.

Hirdetmény.

6569. szám. — A rimaszombati kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóság közölni teszi, hogy a Sajó-püspöki község telekkönyve a volt urbáreszeknek közösen kiadott legelő egyénekenként való felosztása következtében 1869. évi 2579. és illetve 1890. évi 20326. számú igazságügyminiszteri rendelet értelmében részlegesen átalakítatik és ezzel egyidejűleg mindazon ingatlanokra nézve, a melyekre az 1886. XXIX. az 1889. XXXVIII. és az 1891. XVI. t.-cikk a tényleges birtokos tulajdon jogának bejegyzését rendelik, az 1892. XXIX. t.-cikkben szabályozott eljárás, a telekjegyzőkönyvi bejegyzések helyesbítésével kapcsolatosan fogantatottatik.

E célból az átalakítási előmunkákat hitelesítése és a helyszíni eljárás a nevezett községben 1894. évi február hó 18-án fog kezdődni.

Ennélfogva felhívattuk:

1. Az összes érdekeltek, hogy a hitelesítési tárgyaláson személyesen, vagy meghatalmazott által jelenjenek meg és az új telekkönyvi tervezet ellen utalálni észrevételeiket annál bizonyosabban adják elő, mert a régi telekkönyv végleges átalakítása után a téves átvezetésből eredhető kifogásokat jóhiszemű harmadik személyek irányában többé nem érvényesíthetik.

2. Mindazok, kik a telekjegyzőkönyvekben előforduló bejegyzésekre nézve okadatot előterjesztést kívánnak tenni, felhívattuk, hogy a kiküldött kir. tszéki bíró előtt a kitűzött határon kezdődő eljárás folyamata alatt jelenjenek meg és az előterjesztéseiket igazoló okiratokat mutassák fel.

3. Mindazok, a kik valamely ingatlanokhoz tulajdonjogot tartanak, de a telekkönyvi bekebelezésre alkalmas okirataik nincsenek, hogy az átíratásra az 1886. XXIX. t.-cz. 15-18 és az 1889. XXXVIII. t.-cz. 5. 6. 7. és 9. §§-ai értelmében szükséges adatokat megszerezni parkodjanak és azokkal igényeiket a kiküldött előtt igazolják — vagy oda hassanak, hogy az átruházó telek-

könyvi tulajdonos az átruházás létrejöttét a kiküldött előtt szóval ismerje el, és a tulajdonjog bekebelezésére engedélyt nyilvánítsa, mert különben jogaikat ezen az uton nem érvényesíthetik és a bélyeg- és illeték elengedési kedvezménytől is elesnek.

4. Azok, kiknek javára tényleg már megszűnt követelésre vonatkozó zálogjog vagy megszűnt egyéb jog van nyilvankönyvileg bejegyezve, ugyszintén az ily be-

jegyzésekkel terhelt ingatlanok tulajdonosai, hogy a bejegyzett jognak törlesztését kérelmezzék, illetve, hogy a törlési engedély nyilvánítsa végett a kiküldött előtt jelenjenek meg, mert ellenesetben a bélyegmentesség kedvezményétől elesnek.

Kir. törvényszék mint tkönyvi hatóság.

Rimaszombat, 1893. december 7-én.

Altdorffer, kir. tszéki bíró.

Női és uri divatáru-ház.

Tiszteletteljesen van szerencsénk a n. é. közönség szives tudomására hozni, miszerint **Rimaszombatban, Deák Ferencz-utca 10. szám alatt** (Ádám-féle ház) **közvetlen a nagy tőzsde mellett**, egy a mai kor igényeinek minden tekintetben megfelelő

női és uri divatáru-házat

nyitottunk és raktárunkon kaphatók:

Női ruhaszövetek, barchetek, vászon, díszítési kellékek; u. m. peluche, bársony, surah, mervelleux sima és mintázott, mervelleux-glacé, mervelleux-changant és schottisch, csipke minden kivételben, szőrmeáruk: u. m. karmantyú (muff), boas, col-lins, chavles, női és férfi sapka, kész trico derekak, leány- és fiu ruhák;

női és férfi fehérenemű,

keztü, harisnya, alsó ruhák gyermekek, nők és férfiak részére. női és uri szabó kellékek, rövidáruk és még számos itt elő nem sorolt tárgyak.

Szakismeretünk, valamint a helyi piacon több éven szerzett tapasztalatunk előnyös oldalát felhasználva, vállalatunk főcéljául táztuk lelkiismeretes és pontos kiszolgálát által b bizalmukat részünkre biztosítani, s így az újabb idő óta felkapott sckat ígérő reclámot teljesen mellőzve; ezennel van szerencsénk a n. é. közönséget felhívni árukészletünk szives megtéktetésére.

Nagybecsü pártfogásukat kérve, maradtunk

Rimaszombat, 1893. évi december hó 5-én.

kész tisztelettel

GROSINGER és KOHN,

Rimaszombat, Deák Ferencz-utca 10.

közvetlen a nagy dohánytőzsde mellett.

4-4

Ugyanitt egy jó házból való fiu tanulóul azonnal felvétetik.

Szabott árak minden darabon feltüntetve.

Kamatláb-emelés.

A „Gömörmezei nép- és iparbank“ 1894 január 1-től kezdődőleg az intézetnél elhelyezett betéttőkék után fizet és pedig:

Az állandó jellegű (egy évig fel nem mondható) tőkék után 4 1/2 %

A bármikor felmondható betéttőkék után 4 %

A bármikor felvehető betéttőkék után 3 %

Az állandó jellegű (egy évig fel nem mondható) tőkék után 4 1/2 %

A bármikor felvehető betéttőkék után 4 %

A bármikor felvehető betéttőkék után 3 %

Ugyancsak 1894. január 1-től a kölcsönök, és pedig:

Váltók és marokzálogok 7 1/2 %

Jelzálogos kölcsönök és értékpapírokra adott előlegek 7 %

Rimaszombat, 1893. decz 15.

Az igazgatóság.

Kamatláb-emelés.

A „Rimaszombati Takarékpénztár“ 1894. január 1-től kezdődőleg, az intézetnél elhelyezett betéttőkék után fizet és pedig:

Az állandó jellegű (egy évig fel nem mondható) betéttőkék után 4 1/2 %

A bármikor felmondható betéttőkék után 4 %

A bármikor felvehető betéttőkék után 3 %

Az állandó jellegű (egy évig fel nem mondható) tőkék után 4 1/2 %

A bármikor felvehető betéttőkék után 4 %

A bármikor felvehető betéttőkék után 3 %

Ugyancsak 1894. január 1-től a kölcsönök, és pedig:

Váltók és marokzálogok 7 1/2 %

Jelzálogos kölcsönök és értékpapírokra adott előlegek 7 %

Rimaszombat, 1893. december 6.

Az igazgatóság.

ELŐFIZETÉSI FELHÍVÁS

V-ik ÉVFOLYAM.

A „HÉT“

V-ik ÉVFOLYAM.

TÁRSADALMI, IRODALMI és MŰVÉSZETI KÖZLÖNY.

Szerkeszti és kiadja: KISS JÓZSEF.

MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP.

A HÉT a legliberálisabb szellemben szerkesztett magyar hetilap. Közöl novellákat, költeményeket, dramatizált prózákat, politikai és társadalmi esszéket; figyelemmel kíséri a hét összes mozgalmait és kiválasztja s feldolgozza a legfontosabbakat és legérdekesebbeket. Kultivál minden generet, h zászól minden actualis kérdéshez, de sohasem lépi át azon határokat, melyeket a jó ízlés — irodalmi lapnál a leg-főbb kritérium — parancsol.

A HÉT az egyetlen szépirodalmi hetilap, mely a pén-tek esti színházi premierekről még ugyanazon a héten, ugyszólván a naplapokkal egyidejűleg hoz nagyobb szabású ismer-tesítéseket. Szépirodalmi része kivételével actualis minden köz-leményében és jórészt ennek köszönheti nagy sikereit, és azon közkedveltséget, melyben részesül.

Munkatársai fényes koszorujából alig hiányzik egy nagy irodalmi név. Azok közül, kik a „A HÉT“-be eddig irtak s részben állandó munkatársai, felmentjük a következőket:

Abonyi Árpád, Ábrányi Emil ifj. Ábrányi Kornél, Ágós Adolf, Ambrus Zoltán, Balogh Pál, Bársony István, Bede Jób, Bródy Sándor, Célió, Dóczy Lajos, Endrődy Sándor, Gozsdu Elek, Herczegh Ferencz, Heltai Jenő,

Hock János, Ignóty, Luczky László, Jászai Mari, Jókai Mór, Justh Zsigmond, Kenedi Géza, Kóbor Tamás, Kozma Andor, Kohn Dávid, Makai Emil, Malonyai Dezső, Mikszáth Kálmán, Mezei Ernő, Munkácsy Kálmán, Murai Károly, Péterfi, Pabóczy Lajos, Pollák Illes, Rákosi Viktor, Sebők Zsigmond, Szabó Endre, Szabóné Nozál Janka, Szalay Fruzina, Szemere Attila, Szomaházy István, Szűry Dénes, Silberstein Adolf, Tábori Róbert, Tóth Béla, Tolnai Lajos, Vadnay Károly, Vészi József, Zemp-lény Árpád stb. stb.

A HÉT külső kiállítása összes lapjaink közt a leg-fényűzőbb. Minden számának boritékán egy fényes kivételű arcképét közöl; kitérőségeket, de legfőképp érdekes alakokat a politika, művészet, irodalom és a szalon köréből, azok arcképeit, a kiket a lefolyt hét eseményeinek árja, habár csak ideiglenesen is, felszínre vetett.

A HÉT számai bekötve évenként két vastos kötetet képeznek és nagyon is érdemesek a megőrzésre. Az első nyolc-kötet, melyből teljes példányok — bár igen csekély számban — még kaphatók, valóságos tárháza az érdekét soha sem vesztő becses olvasmányoknak.

A HÉT előfizetési feltételei: Egész évre 10 frt, félévre 5 frt, negyedévre 2 frt 50 kr.

Mntatványszámokat ingyen és bérmentve küld

A HÉT kiadóhivatala, Budapest, VII. Erzsébet-körút 6. szám.